

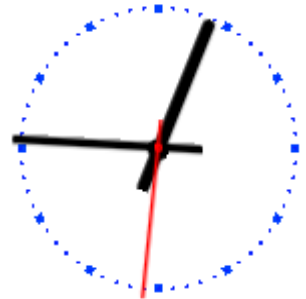
Een klok met wijzers

Omgeving	Scratch	Niveau	
Voorkennis		Leerdoelen	<ul style="list-style-type: none"> • Systemen tijd opvragen • Werken met variabele • Tussen verschillende sprites signalen sturen • Computer is snel, maar code regels kosten computertijd

We gaan een klok maken die er ongeveer uit ziet zoals hier rechts.

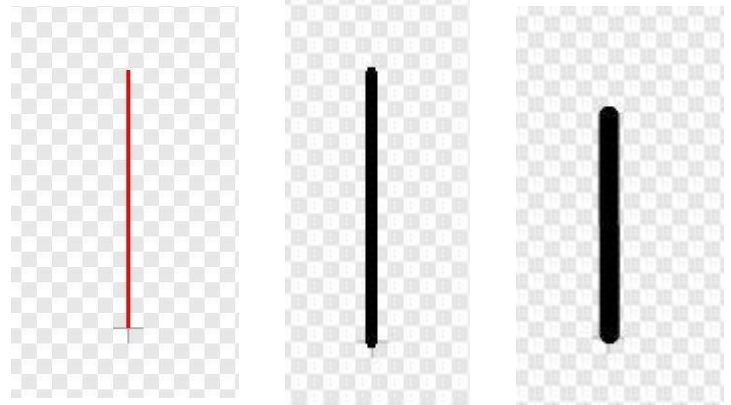
De wijzers

Er zijn vele manieren om de klok te maken. Hier laten we 1 manier zien. We gaan straks 3 sprites maken met de klokwijzers en laten deze sprites draaien. Om de wijzers van de klok netjes om het midden van de klok te laten draaien, moeten we de wijzers ook in het midden van de sprite laten beginnen. We beginnen met de seconde wijzer. Teken een nieuwe sprite en geef die de naam: "seconde". Rechtsonder het tekenveld zit een +vergrootglas. Hiermee kan je inzoomen en zie je het kruisje in het midden van de sprite.

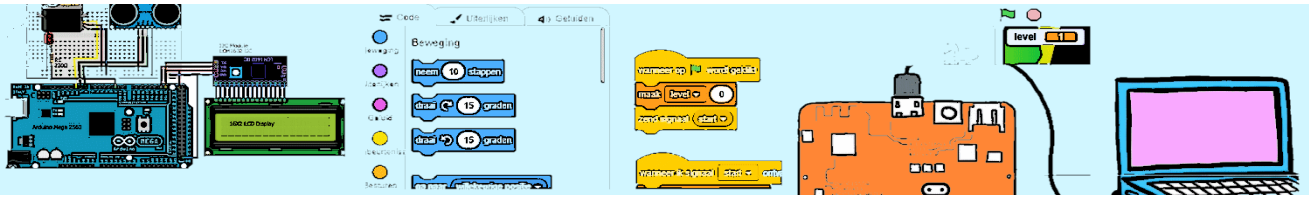
Teken nu de secondewijzer in het rood recht omhoog.

Maak een nieuwe sprite genaamd "minuut" en maak de zwarte minutenwijzer iets dikker en even lang is als de secondewijzer. Als laatste maak je een nieuwe spite genaamd "uur" en teken je een nog dikkere en iets kortere urenwijzer.

Wijzerplaat

We kunnen op veel manieren de wijzerplaat maken. Hier kiezen we ervoor om de wijzerplaat door de computer te laten tekenen. We gaan een sprite genaamd "Wpminuten" maken met daarin 1 kleine blauw punt. De blauwe punt moet rechtsboven het middelpunt van de sprite "Wpminuten" komen en de afstand tot het middelpunt ongeveer als de lengte van de secondewijzer.

We gaan nu programmeren dat de computer de wijzerplaat gaat tekenen.

Een uur heeft 60 minuten, dus moeten we 60 punten hebben. De sprite "Wpminuten" heeft maar 1 punt. We hebben er dus nog 59 extra nodig. We drukken de sprite WPminuten af en draaien de sprite WPminuten daarna naar de volgende positie. Een hele cirkel is 360 graden. Dus de volgende positie is $360 / 60 = 6$ graden verder.

Vraag: wat gebeurt er als we eerst draaien en daarna pas afdrukken?

We willen niet alleen minuten streepjes, maar willen ook dikkere uren streepjes. We kopiëren de sprite "Wpminuten" en noem de nieuwe sprite "Wpuren" en maak de blauwe punt dikker. Bereken nu zelf hoeveel dikke punten ontbreken en hoeveel graden er gedraaid moet worden naar de volgende uur positie.

Wijzerplaat codering

Codering voor WP minuut punten

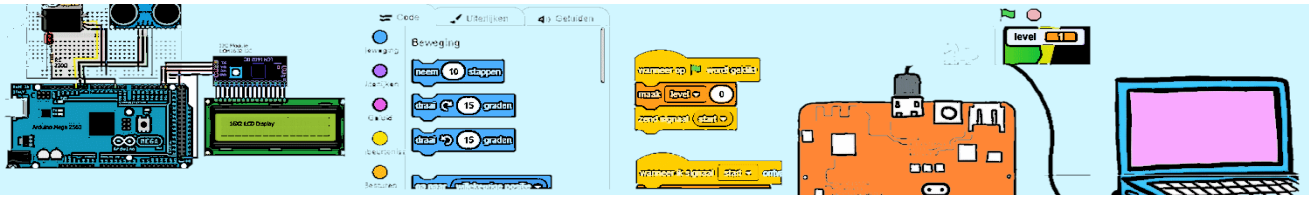

Codering voor WP uur punten

Is de wijzerplaat goed getekend?

Wat gaat er mis?

Wijzerplaat Codering verbetering

Heb je gezien dat de code “wis alles” de eerst getekende uur markering heeft weggehaald? Om de code regels van verschillende sprites op elkaar af te stemmen laten we de code behorende bij de sprite “WP uren” pas beginnen als de opdracht “wis alles” bij de sprite “WP minuten” klaar is. Aan het einde van de code “WP minuten” gaan we een signaal zenden. En we laten de code behorende bij “WP uren” wachten op dat signaal.

Codering voor de Sprite “WP minuut”

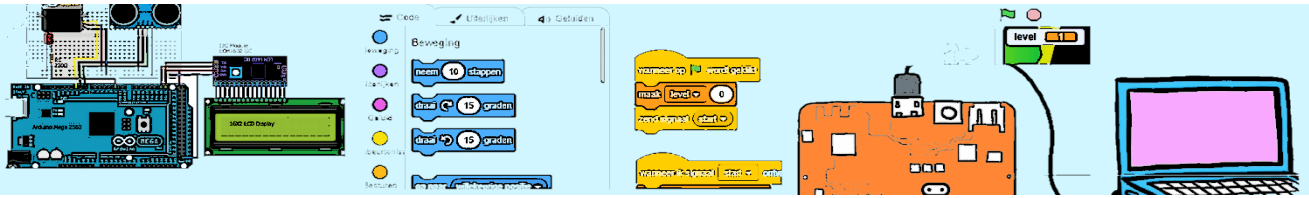
```
wanneer wordt aangeklikt
wis alles
  Haal wat eerder getekend is weg
zend signaal teken uurmarkering
  Nu mag uren markering beginnen
ga naar x: 0 y: 0
  Zet sprite midden op het scherm
richt naar 90 graden
  Begin bovenaan
herhaal 59 keer
  teken de ontbrekende minuten markeringen
  draai 6 graden
  stempel
```

Codering voor de sprite “WP uren”

```
wanneer ik signaal teken uurmarkering ontvang
ga naar x: 0 y: 0
  Zet sprite midden op scherm
richt naar 90 graden
  begin bovenaan
herhaal 11 keer
  teken de overige uur markeringen
  stempel
  draai 30 graden
```

Secondenwijzer

We kunnen aan de computer vragen hoe laat het is. We kunnen vragen wat de huidige seconde, huidige minuut of het huidige uur is. Om de secondewijzer in de juiste beginstand te draaien, moeten we eerst weten welke seconde het nu is. De secondewijzer is in 60 seconden rondgedraaid en dat is 360 graden. Dus per seconde draait de secondewijzer $360 / 60 = 6$ graden. De beginstand is dus “huidige seconde” * 6 graden geraaid.

Daarna doen we de regel: (we wachten 1 seconde) en dan de regel 2: (we draaien de sprite "seconde" 6 graden) en dan de regel 3: (wachten we 1 seconde) en dan de regel 4: (draaien de sprite "seconde" 6 graden) en dan de regel 5: enzovoorts.

Het is veel makkelijker om tegen de computer te zeggen dat hij de regels 1 en 2 eindeloos moet herhalen.

Secondewijzer codering

```

wanneer wordt aangeklikt
ga naar x: 0 y: 0 plaats de sprite midden is het scherm
richt naar 90 graden richt de wijzer naar boven
draai huidige seconde * 6 graden bereken de beginstand (hoek) van de wijzer
herhaal
  wacht 1 sec.
  draai 6 graden
  
```

Minutenwijzer

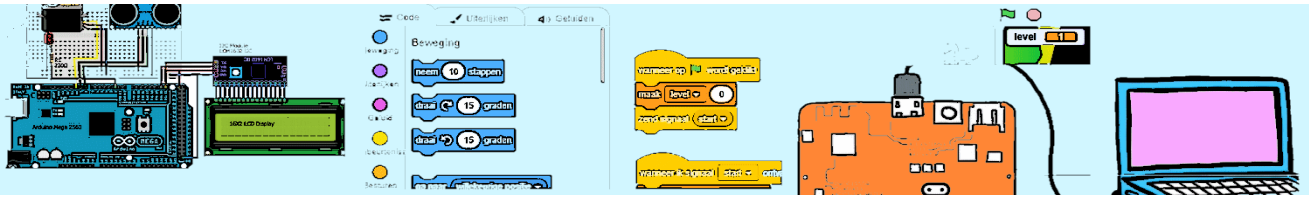
Net als bij de secondewijzer moeten we ook bij de minutenwijzer de beginstand bepalen. We willen de minutenwijzer in kleine stappen rond laten draaien. We kiezen nu dat de minutenwijzer iedere 10 seconde een klein stapje draait. Daarom is de beginstand van de minutenwijzer niet alleen afhankelijk van de "huidige minuut" maar ook van de "huidige seconde". We gaan een nieuwe variabele maken met de naam "positie minuut". Deze variabele gaat ons helpen in de berekening van de positie van de minutenwijzer.

Advies. Het computerprogramma wordt makkelijker leesbaar (zeker later als je nog eens iets wil aanpassen) als er per regel maar 1 berekening wordt uitgevoerd. Verder is het verstandig commentaar toe te voegen waarin je aangeeft waarom de regel nodig is.

Minutenwijzer codering

```

wanneer wordt aangeklikt
ga naar x: 0 y: 0
maak positie minuut 90 de beginstand is naar bovenwijzen en dat is 90 graden
verander positie minuut met huidige minuut * 6 voor iedere minute komt er 360/60 graden bij
verander positie minuut met huidige seconde / 10 in 60 seconden draait de minutenwijzer 6 graden -> dus voor iedere 10 seconden komt er 1 graad bij
richt naar positie minuut graden
herhaal
  wacht 10 sec.
  draai 1 graden
  
```


Urenwijzer

Voor de urenwijzer volgen we hetzelfde manier als met de minuten. We kopiëren de code van de sprite “minuut” naar de sprite “uur”. Moeten we nog wel een nieuwe variabele maken genaamd “positie uur” en de gekopieerde code een beetje aanpassen. We laten de urenwijzer steeds met 1 graad draaien.

Urenwijzer codering

```
wanneer wordt aangeklikt
ga naar x: 0 y: 0
maak positie uur 90
  de begin stand is naar boven is 90 graden
verander positie uur met huidige uur * 30
  voor ieder heel uur komt er 360 / 12 = 30 graden bij
verander positie uur met huidige minuut / 2
  voor iedere 2 minuten komt er 1 graad bij
richt naar positie uur graden
herhaal
  wacht 120 sec.
    om 1 graad te draaien moet er 3600/30 seconden gewacht worden
  draai 1 graden
```

Zet de klok aan. Ziet het er goed uit?

Controle of de klok goed loopt

We gaan controleren of de klok goed loopt. Dat doen we door een nieuwe variabele “huidige seconde” te maken en de volgende code regels toe te voegen bij de sprite “seconde”

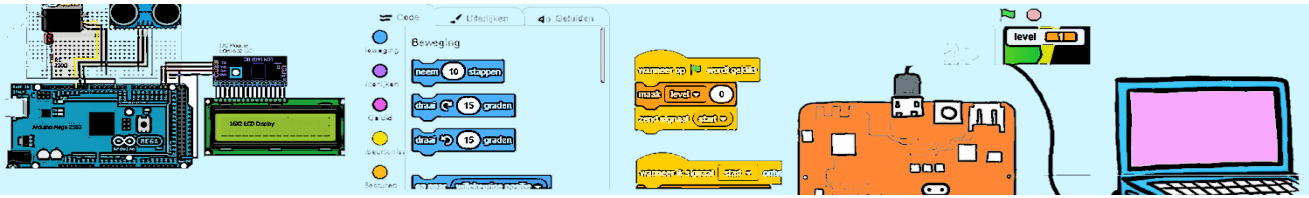
```
wanneer wordt aangeklikt
herhaal
  maak huidige seconde huidige seconde
```

We zien dat de seconde wijzer achterloopt dan de wat de variabele “huidige seconde” aangeeft.

Vraag: Hoe kan dat?

Verbeterde Klok 1

We gaan nu niet meer 1 seconde wachten en dan 6 graden draaien, maar we berekenen iedere keer de nieuwe positie van de secondewijzer. En omdat we maar 1 berekening per regel willen uitvoeren, maken we een nieuwe variabele genaamd “positie seconde” en veranderen de regels als volgt:

Codering voor de sprite "seconde"

```
wanneer op vlag wordt geklikt
ga naar x: 0 y: 0
herhaal
  maak positie seconde 90
  verander positie seconde met huidige seconde * 6
  richt naar positie seconde graden
```

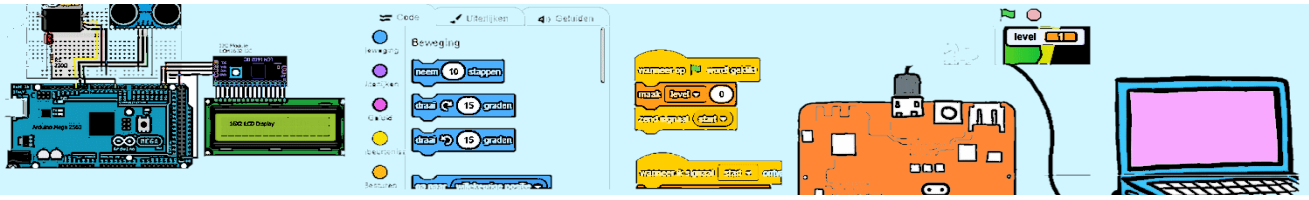
Vraag: loopt de secondewijzer nog steeds achter?

Verbeterde Klok 2

Heb je ook aan de minuten- en urenwijzer gedacht? Die zullen ook achter gaan lopen. Dat zal wel veel langer duren voordat je dat ziet. De aangepaste regels zien er als volgt uit:

minuut

```
wanneer op vlag wordt geklikt
ga naar x: 0 y: 0
herhaal
  maak positie minuut 90
  verander positie minuut met huidige minuut * 6
  verander positie minuut met huidige seconde / 10
  richt naar positie minuut graden
```


uur

wanneer op vlag wordt geklikt

ga naar x: 0 y: 0

herhaal

maak positie uur 90

verander positie uur met huidige uur * 30

verander positie uur met huidige minuut / 2

richt naar positie uur graden

de begin stand is naar boven is 90 graden

voor ieder heel uur komt er $360 / 12 = 30$ graden bij

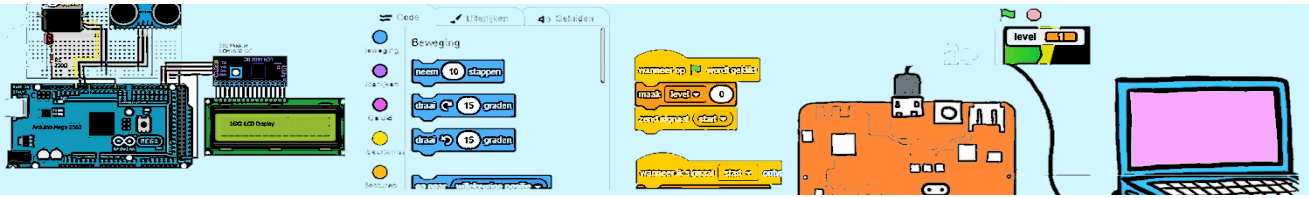
voor iedere 2 minuten komt er 1 graad bij

Iets leuk toevoegen 1

Je hebt nu geleerd dat computer is snel maar het kost tijd om code regels uit te voeren, je variabele kan maken en je kan nu signalen sturen tussen verschillende sprites. Nu gaan we nog iets leuk toevoegen, bijvoorbeeld: we laten de tovenaars (Wizard) de wijzers op de grond laten vallen.

Maak een nieuwe sprite Toverenaar (Wizard) aan en voeg een tweede uiterlijk toe met dezelfde Toverenaar. Van de tweede tovenaars moet je z'n arm met de toverstaf een beetje omhoog draaien. Selecteer eerst zijn arm, beetje draaien en een beetje omhoog zodat zijn arm weer op de juiste plaats zit.

Iets leuk toevoegen 2

We willen de Tovenaar van heel klein langzaam groot laten worden en dan zijn arm bewegen. Om daarna de wijzers op de grond te laten vallen, sturen we een signaal naar de andere sprites. Verder kan jij je fantasie gebruiken om nog maar te laten gebeuren, bijvoorbeeld geluid toe te voegen. En code om de wijzers weer terug op hun plaats te brengen.

Code voor de sprite "Tovenaar"

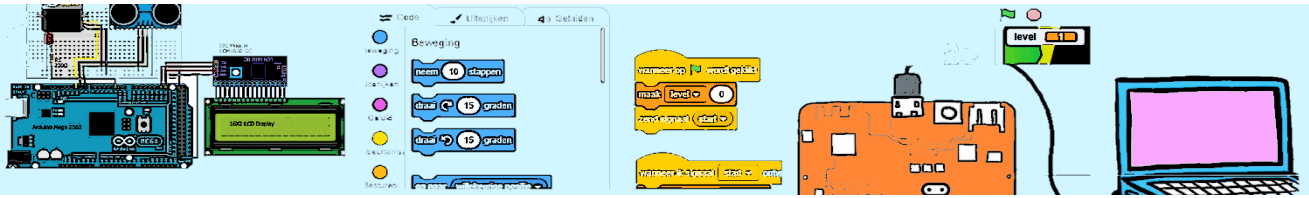
```

wanneer op vlag wordt geklikt
  verdwijnt
  maak grootte 1 %
  zet video uit

wanneer pijltje omlaag is ingedrukt
  zet video uit

wanneer spatiebalk is ingedrukt
  verander uiterlijk naar wizard
  verschijnt
  zet volume op 100 %
  herhaal 100
    verander grootte met 2
  wacht 0.2 sec.
  verander uiterlijk naar wizard2
  wacht 0.2 sec.
  verander uiterlijk naar wizard
  zend signaal val op de grond
  speel drum (4) Crashbekken gedurende 0.25 maten

wanneer pijltje omhoog is ingedrukt
  maak instrument (11) Saxofoon
  zeg Hallo mama ik ga de klok maken 2 sec.
  herhaal 100
    verander grootte met -2
  zend signaal weer terug
  verdwijnt
  herhaal 4
    speel noot 60 gedurende 1 maten
    verander volume met -20
  maak video helderheid 90
  herhaal 17
    zet video transparantie op video helderheid
    verander video helderheid met -4
    wacht 0.3 sec.
  
```

Iets leuk toevoegen 3

Code toevoegingen voor de sprites

“seconde”

“minuut”

“uur”

